

Hevesvármegye

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI VÁRMEGYEI LAP

TARTALOM:

(E. S.): Komáromtól Kassáig.

Ring Gyula halálára.

Hevesvármegye törvényhatósági bizottsága diszközgyűlésen ünnepelte a Felvidék visszacsatolását.

Eger város képviselőtestülete diszközgyűlésen ünnepelte a Felvidék hazatérését.

„Öreg Vitéz”: Emlékezzünk régiekről... Kassai emlékek.

Legány Ödön m. kir. gazdasági főtanácsos, a Növénynevelő igazgatója Hatvan: A visszacsatolt Felvidék mezőgazdasága.

Hevesy Gusztávné Eger: Sétla a „Gonosz ember” kertjében.

Csontos Alajos ny. áll. el. iskolai igazgató Hatvan. Kálváriát járó családok.

Szent-Ivány Ottó joghallgató Apc: A Felvidék ifjúságához.

Isten éltesen magyar Rádió-Testvér!

Vitéz Lomjapatáky Béla Hevesmegye folyó évi gyümölcsexportjáról.

Ring Gyula temetése.

Levél a szerkesztőhöz.

Kiskereskedelmi hitel.

Irodalom.

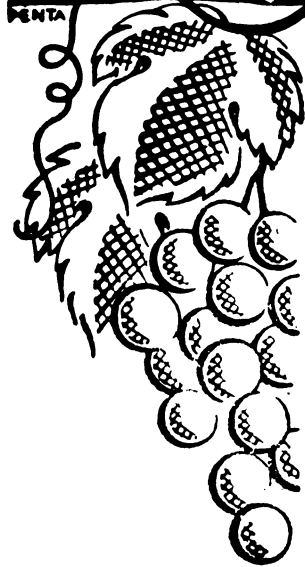
Továbbá hírek beszámolók a megye minden részéből.

HATVAN
1938. NOVEMBER HÓ 15.
IX. EVF. 14. SZÁM.

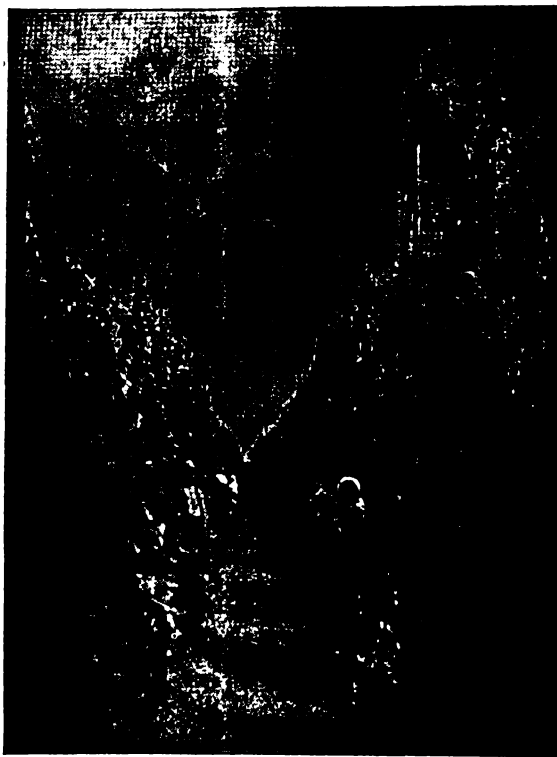
Agrária

PENTA

SZŐLŐTELEPÍTŐ R. T.
BUDAPEST, VI. KIRÁLY-UTCA 26.

Telefon: 1-14-0-44, 1-18-4-64.

SZŐLŐOJTVÁNY
♦♦ HAZAI ♦♦
GYÖKERES ÉS
SIMA VESSZŐ
ES AMERIKAI
ALANYVESSZŐ

Ribana anyatelep az ecsédi telepen.

Különleges csemeszőlő fajok:

Fehér fajták.

Afus Ali
Erzsébet királyné emléke
Mathiász Pipiske
Szauder Gusztáv
Szőlőkertek királynőjemusc.

Tompa Mihály chass.
Vörösmarty M. musc.

Vörös fajták.

Mathiász Jánosné chass.
Szauder Gusztávné musc.

Az élénk érdeklődésre való tekintettel ajánlatos az előjegyzés.

lalom vasbilincsel, az önrendelkezés jogán felszabadította a Saar vidéket, a párizskörnyéki nagy osztozkodáskor kinullázott Olaszország királyának fejére Mussolini a királyi korona mellő fellettte a császári koronát és ezzel megindult a kiegyensúlyozódás örök törvénye szerint az a folyamat, melynek további lépései voltak a népszövetség és hágai bíróság mellőzésével létrejött müncheni jegyzőkönyv alapján a szudéta németek felszabadítása. egy hónappal később pedig a bécsi döntés alapján a magyar felvidék felszabadítása s a látomány beteljesült, a Hadúr fehér lován bevonult az ősi földre, Klapotának bevehetetlen várába és Rákóczy fővárosába.

És én, a subjectiv ember, boldog vagyok, a lekem örvend, hogy pánteken újra megérinhettem a a szabad magyar földben nyugovó Nagy Rákóczy márvány koporsóját. —

Ring Gyula halálára.

Gyászfátyolos lélekkel, zokogó baráti szírvvel bucsuzom Téled, — oly korán elköltözött kedves, jó barátom, Ring Gyula!

Felsikolt az érző baráti lélek, a régzet döbbenetes csapására, — hogyan, — hát nincs többé? Itt hagyott bennünket örökre, akinek néhány nappal ez előtt még bizakodó lélekkel a homlokát simogattam? S akit az önfeláldozó, hűséges feleség, s az orrostudomány, minden erő kifejtésével itt akart tartani, — újra dolgozó emberré tenni?

Lelki könnyeket sírtunk földi pályád utolsó éj-jelén, amikor az ajtó résen, rettegve, de még mindig bizakodra figyeltük a klinikai szobádban lefolyó küzdelmet, amidőn az orrostudomány kétszer is visszahozott az élők világába.

De eljött a régzetes reggel s meggyötört, agyonrafáradt tested feladta a küzdelmet s lelked visszavért teremő Urához, a magasságos égbe.

És most itt állunk a rettenetes valóság, a koporsód körül és temetünk Téged, mint Hatvan nagy halottját, annak a városnak fűtéréből, amelynek felvirágoztatásáért, polgárai sorsának jobbrafordításáért Te oly sokat, soha nem lankadó odaadással, tehetséggel és energiával dolgoztál!

Az a sok néma, de mégis beszélő virág a koporsódon, az a lélekből fakadó tengernyi könny és zokogás, amely a koporsódat körülterő tömeg lelkéből utat tört, — mutatja igazán, ki voltál Te Hatvannak, kedves Gyula Barátom!

Itt állnak koporsód körül gyermekeid: az árván hagyott iparosok, akiknek jóságos atyjuk, vezeltük roltál és akiket magadhoz emelve, felrített az ország iparosságának első vonalába. Most itt állnak, ronagló ajakkal, koszorúknak minden kis levele, minden kis virága hirdeli a mélységes halálát, a hűséges szeretetet s a kiolthatatlan gyászukat Érted, aki egy emberöltőn keresztül áldoztál értük munkát, pénzt, verejtéket, egészséget.

De itt állnak koporsód körül a tágabb családnak, Hatvan társadalma minden rétegének képviselői is, hogy megjelenésükkel és záporozó könnyeikkel hitet tegyenek és tanuskodjanak arról Isten és ember előtt, hogy Te ember voltál, városod, meggyéd, or-

szágod hű fia, — aki, amikor kellett, a béke óráiban munkával, s amikor a szükség parancsoltta, — önként jelentkezve, fegyverrel a kezében álltál őrt hazád védelmére a Doberdón és Erdély bércei között, s elszenvetted a hadifogság keserveit is.

A polgári munkádnak eredményei maradandó alkotásaid; — katonai kötelességteljesítésednek pedig a vitézségi érmek sorozata.

... Néhány pillanat csupán, s a lélekbemarkoló dübörgéssel lehulló rögek sokasága elfedi előlünk koporsódat. Már emelkedik is a sírhantod, s már be is borítják a koszorúk. Hullanak a baráti könnyek és összeölelkezve, a család mélységes fájdalom szülőlte könnyeivel, öntözik sírodra.

Hiszem, hogy leérnek Hozzád ezek az összeölelkezett könnyek és megérzed belőlük, hogy hálásak vagyunk Irántad s hűséges szeretettel vesszük körül árán hagyott családot, — hiszem, hogy feljut az égbe, a mindenség Urához feltörő imánk, hogy adja meg Neked, a hűvő léleknek, a valóban megérdemelt csendes, síri nyugalmat.

Hevesvármegye törvényhatósági bizottsága
diszközygyűlésen ünnepelte a Felvidék
visszacsatolását és 5000 pengőt szavazott
meg a «Magyar a magyarért» mozgalomra.

Történelmi örömmünnepet ült Hevesvármegye november 12-én, Horlthy Miklós kormányzó ur főméltóságának kassai bevonulását követő napon. Zászlódiszbe öltözött az ősi vármegyeház és a törvényhatósági bizottság tagjai ünnepi érzéssel, ünneplő ruhában sereglettek össze a megye minden tájáról. Zsufolásig megtelt a díszterem karzata is. Hölgyek és felsikolós diákok foglalták el, hogy lelkesedve hallgassák a diszközygyűlés szónokait.

D. Hedry Lőrinc főispán elnöki megnyitó szavaiban üdvözölte a megye képviselőit és beszédében a következőket mondotta:

„Meg hatása alatt vagyunk annak a mámorosító lelkes örömmnek, mely szerte ömlött az egész országon, midőn a tegnapi napon megkoronázott a visszacsatolt területek felvidéki koszorúja Kassával, Rákóczi fejedelem ősi városával.

Ebből az örömből részt kérni, — ezt a felemelő magyar sikert megörökíteni, ezt a történelmi fejezetet annáleszünkbe feljegyezni olyan boldog kötelesség, mely talán csak egyszer az életben jut osztályrészül és amelynek eleget tenni gyűltünk ma itt egybe.

Mielőtt a szót átadnám azoknak, akik az események jelentőségéről megemlékezni fognak, egy kéresem volna a vármegye minden rendű és rangú polgárához.

Azt kérem, legyen ez az egymásratalálás irányítója további munkáinknak — tanuljunk meg magyarságunkért, fennmaradásunkért küzdeni, mint tették ezt felvidéki testvércink az elnyomatás nehéz két évlizede alatt. Bontsuk le a válaszfalakat társadalmi rétegek, magyarok és magyarok között, — legyenek testvérek a további munkában is, — ha most egybe tudtak foyni örömkönnyeink.

Hitünk, hazánk, nyelvünk, érzésünk, gondolatunk csak egy legyen és magyar.

Mind a hallgatóság, mind a főispán szemében

a megindultság örömkönnyei ragyogtak a beszéd alatt. Szünni nem akaró taps és eljenzés után *Okolicsányi Imre* alispán emelkedett szólásra és a következő előterjesztést tette:

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

1935. év április havában kelt jelentésemben Rákóczi Ferenc, a nagy bujdosó fejedelem halálának 200 éves évfordulójáról megemlékezve mondtam: „Rákóczi tragikus lelkű emléke erőt fog adni minden magyarnak; s mindent feláldozó hazafiságának példája meg fogja erősíteni a talán már csüggedők szívét. S a tudatos, egybeforrott magyar erő győzelmi dalait hirdetni fogják a kassai dóm harangjai...”

Akkor ez álom volt, csupán; álom, amelyet a valóságba lendíthetett ugyan a magyar nemzeti góniusz erejébe vetett szilárd hit, a nemzeti egység és elszántság. — de a megvalósulás lehetősége és a távlatai előtt megtorpanva hullott szerte a képzelet turulszirmja.

Es 1938. november 11-én megkondultak a kassai dóm öreg harangjai. Rákóczi lelke töltötte be Kassa ősi városának falait és öblét, keblére Magyarország Kormányzója, aki honvédségünk élén ünnepélyesen vonult be a város falai közé.

Az álom, a magyar reményiség, testet öltött, a magyar Szent Koronához visszatért a magyaroktól Felvidék, s a kassai dóm Rákóczi harangjai, immár szabadon szólnak, zengnek, hirdetik a népi gondolat, a magyar nemzeti erő, minden ágyunál, minden lánknál, éremnél és acélnál átütőbb valóságát.

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

Megindult lelkemmel jelentem be a magyaroktól Felvidék visszatérését, visszatérését a magyar Szent Koronához; s hűlátelt szívvel borulok a Mindenható trónusa elé, aki megengedte ennek a napnak eljöttét.

De Tekintetes Törvényhatóság, a Mindenható Isten akaratát teljesítésbe csak olyan földi kezek által lehetett, amelyek elszánt, felelmet nem ismerő, a legnagyobb veszély óráiban is, mindig hideg agygyal gondolkodó vezetők és vezetők magyar lelkének rezdülőseit valószínűleg meg.

S itt legelső sorban kell megemlékezni a nemzet hivatott vezérére, Kormányzó Urunkról, vitéz nagybányai Horthy Miklósról. Kormányzásának majdnem két évtizede a soha nem csüggedő fanatikus magyar hit és remény jegyében telt el s most — a csoda misztikumának minden külső és belső jelensége közlén — személyesen vezethette csapatait a visszatérő magyaroktól Felvidékre. Csak a kiválasztottak kiválasztottjait jutalmazza így az Ur. Mi pedig magyar szeretetünk és lelkesedésünk minden virágját odahintheljük lábai elé. Isteni csodával felavatott, hivatott vezérünk vezesse nemzetünket a most már tündöklő fényekben bontakozó jövő felé.

T. Törvényhatósági Bizottság!

Hányszor fordultunk könyörgő szívvel, gondoktól terhelt lélekkel a magyarok Istenéhez, hogy adjon nemzetünknek hivatott vezetőt.

S a történelem forgószelének középpontjában hanyatott magyarság e legválságosabb idejében, a magyar kormányhatalom vitéz Imrédy Béla kezében van. Ő, vállalva még a népszerűtlenség keserűségét is, meglontolt nyugalommal a magyar férfiu munkateljesítmény örök példáját adva, szószerint éjjel és nappal őrlődve, vezetett minket e napok súlyos lelki

és testi válságai között.

Valóban emberfeletti volt teljesítménye, amelyhez az erőt csak izzó hazaszeretete és kiváló munkatársainak szakavatott segítsége és támogatása adhatta.

Büszkék lehetünk Kánya Kálmán külügyminiszterünk töretlen vonalvezetésű diplomáciai elgondolásaira s elégtétellel gondolhatunk arra, hogy az etnográfiai gondolat jegyében folytatott tárgyalások tudományos anyagát, az európai hírv tudós gróf Teleki Pál kultuszminiszterünk dolgozta fel.

T. Th. Bizottság! Ebben az ünnepélyes órában ösztönöznek kell lennünk. S a bekövetkezett csoda misztikumának elragadtatásából vissza kell térnünk a valóság földi világába. A magyaroktól Felvidék visszatérésének történelmi eseményei a velünk baráti nagyhatalmak támogatásának jegyében zajlottak le. Hitler vezér és kancellár indította meg ezeket, a Duce, Benito Mussolini irányította s Lengyelország államfője, Moscicki támogatta.

Nekünk hiabavaló lett volna minden magyar elszántság, lelkesedés, áldozat és vér. Akkor tehát, amidőn az elért dicsőséges eredmények, a közös vér erejének magával ragadó megnyilatkozása a Felvidék magyarsága részéről, az ártatlan csoda isteni ajándékának boldogságában és békéjében élünk, hűlátelt szívvel kell a baráti nagyhatalmak vezérei felé fordulnunk. S ebben a gesztusban benne kell lennie nemcsak a hála és köszönet, ezelmének, hanem elsősorban a nagy ígéretnek. Nem tesszünk méltatlannak bizalmukra, nemzeti erényeink és erőink turulszirmakon bontakoznak majd ki. Levélve hibáinkat, megbánva bűneinket, segítünk építeni az új világot, amelyben a testvéri szerelet és egyenlőség, a kötelesség tudás erejében egyesülve fog kibontakozni.

T. Th. Bizottság! Mindezek után a következő javaslatokat terjesztem elő:

1) Hevesvármegye Törvényhatósága jegyzőkönyvileg örökítse meg a magyaroktól Felvidék visszatérésének történelmi jelentőségét, azzal a szent fogadalmmal, hogy ezt a pillanatot az igazi nemzeti megújulás kezdetének tekintve emelkedett lélekkel fog közreműködni a magyar nemzet erejének kifejlesztése érdekében.

2) Bizza meg a törvényhatóság Elnökét, hogy ez ünnepélyes alkalomból táviratilag üdvözölje Magyarországot Kormányzóját, Magyarországot miniszterelnököt, továbbá Kánya Kálmán és gróf Teleki Pál minisztereket.

3) Jutalmazza fel a törvényhatóság Elnökét, hogy táviratilag fejezze ki a vármegye közönségének bensőséges háláját és köszönetét Hitler Adolfnak a Német Birodalom vezérének és kancellárjának, Benito Mussolininek Olaszország vezérének és miniszterelnökének, továbbá Moscicki Tadeusznak Lengyelország köztársasági elnökének, ezért a baráti támogatásért, amellyel Magyarország szent ügyét a sikeres befejezéshez juttatták.

4) Megörökítve azt a hősie és a magyarságért minden áldozatra kész magatartás örök időkre ragyogó példáját, amelyet a felvidéki magyarság ezekben a napokban mutatott, szavazzon meg a törvényhatóság a kifosztott felvidéki véreink támogatására indított „Magyar a magyarért” mozgalom céljaira, az egyesített vármegyei ebadó terhére ötezer pengőt.

(Folytatás a 10. oldalon.)

Eger város képviselőtestülete diszközgyűlésen ünnepelte a Felvidék hazatérését.

Az egri vár vérről szentelt kövekből állítják fel Ungvár és Léva városok országzászlóinak alapzatát.

Eger közönsége mámoros lelkesedéssel fogadta a magyarlakta Felvidék felszabadulásának híret. Már a becsi döntőbírósi tárgyalást követő vasárnap ünnepi istentiszteleten énekeltek Te Deumot az egri főszékesegyházban és Kriston Endre pü-pök lángoló magyar szavakkal emlékezett meg a nagy történelmi eseményről. A hálaadó szentmise után az egri országzászló alatt tizezer főtől több ünnepi közönség gyűlt egybe és hallgatta lelkesedve dr. Hedry Lőrinc főispán beszédét, amelynek végén feláróbról a csucsra szökönt az országzászló, annak öröme, hogy a felvidéki magyarlakta terület nagy része egy milliónál több lakosával hazatért az anyaországhoz.

A kassai bevonulást követő napon, november 12-én Braun Károly polgármester lelkes felhívására Eger közönsége kivilágítással, fáklyás menettel tüntetett és ünnepelt. Minden ablakban gyertya égett és zenekar járta be ezen az estén az egri utcákat és tízezrek kiáltották a magyar igazság újabb szavait: *„Mindent vissza! Pozsonyt vissza! Nyitrat vissza! Kárcsonyig — a Kárpátokig! Közös magyar-len-gyel határt!”*

November 13 án vasárnap Eger város képviselőtestülete diszközgyűlést tartott. A feldiszitett város-háza dísztermét ünneplő közönség és a város képviselőtestületének tagjai töltöttek meg. A történelmi város közönsége a mai történelmi napokhoz méltó külsőségek között ülte meg a magyarság nagy ünnepét. Braun Károly polgármester ünnepi szavakkal emlékezett meg a történelmi eseményekről, a Felvidék visszacsatolásáról, a Kormányzó ur Ófőméltósága kassai bevonulásáról, a magyar kormány, különösen pedig Imrédy Béla miniszterelnök, Kánya Kálmán és Teleki Pál gróf miniszterek országgyarapító munkájáról.

Ezután dr. Erlach Sándor képviselőtestületi tag mondotta el nagy lelkesedéssel fogadott ünnepi beszédét, amelyben többek között ezeket mondotta:

— A rádió helyszíni közvetítései, a szpikerek hangulatfestései, a napilapok színes leírásai és lélek-emelő vezercikkei után nagyon nehéz a helyzete annak, akit idehaza a Hinterlandban tartott, nagy eseményeket megörögzítő ünnepi közgyűlésen felkérnek az úgynevezett „ünnepi beszéd” megtartására. Mert az igazi ünnepi beszédek azok, amiket a felszabadult városok és a falvak magyar nemzeti tanácsainak elnökei és falusi bírái két órával, vagy felőrával a még kivonulás közben is lövöldöző cseh csapatok elvonulása után sirásba csukló hangon eladogták az őket felszabadító hadserg virágdiszes parancsnokai előtt. A lelkesedésnek, a meghatottságnak, hazafias felbuzdulásnak ebben a zugó orchesterében mi csak variációkat játszunk az érzelmek cincogó G. hur-jain és szorítkozzunk csak arra, hogy adjunk hálát a jó Istennek, amiért ezekben az ünnepi napokban ünnepehetünk és nem ünnepeletünk. Mi itt Egerben a felvidék küszöbén légvonalban 30 kilométernyire a köddéfoszlott cseh határtól, az Isten segedelmével nem kellett, hogy elszenvedjünk azt az idegen imperiumot, amely előre készített térképén „Jager” névvel Egert is berajzolta 1918-ban a cseh városok közé. S hogy mennyire közel állunk ehhez a veszedelemhez, annak mementójául ott áll három és fél ki-

lométernyire innen, a felnémeli temetőben az a két rózsaszínű márvány sírkő, mely két 1918-ban olt el-esett cseh katona hamvai fölött emelkedik.

— Nem árt az, ha ilyen disszonáns momentum is eszünkbe jut néha az általános öröm napjaiban, mikor egész napon át ott ülünk a rádió előtt és szorongatjuk szemünkhöz a kendőt, hogy a diadalmas honvédek lába nyomában fakadó örömrivalgások és Fülöp Zsigmondok farfui sírástól elcsukló, inkább elsírt, mint elmondott allelujás beszédek előtő könnyeinket felszárítsuk.

— Még fülünkben cseng a technika jóvoltából Ipolyság, Komárom, Érsekújvár, L. va, Losonc, Rimaszombat, Rozsnyó, Beregszász, Munkács, Ungvár, Kassa felszabadított városok örömujjongása. Még ar-cunkon ég az örömpír, mely elborította Rákóczi sírjánál lerótt kegyeletes zárandoklásunk alkalmával. Még halljuk a lelkes ifjúság szavalókorusait mellyel egy emberként követelik s egyben ígerik is, hogy: min-dent vissz-sza min-dent vissz-sza! Ez a magával ragadó lelkes hangulat engem is éppen úgy elkap, mint a múlt vasárnapi országzászló ünnepségnek, vagy a tegnapi megyegyűlésnek illusztris szónokait elkapta.

— Mélyen tisztelt diszközgyűlés! Eger város kitűnő polgármestere, aki maga is, velem együtt a ve-gyes nyelvű, de az Alföldnél is lángolobb magyarságu Felvidék iskoláiban tanulta a magyar történelmet, erős történelmi érzéstől vezérelve, minden egyes felszabadított felvidéki várost táviratokban üdvözölt, a Nagyságos Fejedelem fővárosában pedig fertály mesterei kíséreteben személyesen hajította meg a Város tépelt zászlóját a Hadur előtt, de ezen túlmenőleg is szükségét érezte annak, hogy Eger közönsége ünnepi közgyűlésen adjon kifejezést örömeinek és közgyűlésileg üdvözölje a visszatért városokat.

— Ez irányban indítványt terjesztettem a polgármester úrhoz és ebben rámutattam, hogy a most felszabadult felvidéki városok között kettő van olyan, amely velünk Dobó István révén közelebbi kapcsolatban áll: *Ungvár és Léva*, Dobó István, aki beírta az egri nevet a világtörténelembe, Ungváron született és Léván az I. Ferdinánd által neki adományozott várkastélyban élte élete jó részét. Ezek a vonatkozások vezettek engem arra a gondolatra, hogy indítványozzam, hogy Dobó István e két városának országzászlójához Eger is méltó és stílusos módon járuljon hozzá: Ungvár és Léva városok országzászlóinak alapzatához a köveket Eger városa küldje az egri vár falainak Dobó István és társai vére hullása által megszentelt köveiből.

A diszközgyűlés kitőri lelkesedéssel egyhangulag elfogadta dr. Erlach Sándor indítványát és hosszasan ünnepelte az illusztris szónokot.

Az ünnepi diszközgyűlés a polgármester zároszavai után a Himnusz eléneklésével ért véget.

Eljegyzés Gyöngyössy Béla vm. gyümölcstermelési intéző Gyöngyösről eljegyezte Turcsányi Máriát Hatvanból.

Ha Gyöngyöst
utbaejti, ne mulassza el felkeresni
a Hungária Szálló éttermét,
melynek konyhája kiválóságáról
országosan ismert.

Emlékezzünk régiokról . . .

Kassai emlékek.

Mikor tartalékos sorba kerültem, a kassai cs. és kir. 34-ik gyalogezredhez helyeztek, a Vilmos császár regimentjéhez, a híres „vas dandár” keretébe.

Nagyszerű magyar ezred volt, mely legénységét Abauj vármegyének déli részéből és Borsod vármegye északi részéből sorozta.

A császári és királyi hadsereg bécsi vezetőinek mentalitásához tartozott, hogy a legmagyarabb ezredet is meg kellett rakni „gutgesinnt” osztrák tisztekkel. Rákóczy fővárosában meg pláne indokoltnak látta a hadvezetőség a rebellióra — szerintük — mindig hajlamos magyar legénység és tisztikar ellensúlyoztatását osztrák származású tisztekkel. A magyar és a német tisztek hivatalosan és szolgálatban természetesen kifogástalan „kameradschaftlich” viszonyban voltak egymással, de egyébként úgy érezték a két réteg egymástól, mint az egy edénybe töltött olaj elválik a víztől.

Talán véletlen volt, talán nem, hogy az ezred negyedik zászlóaljába kerültek az ezrednek legmagyarabb részét képező, az azóta már elhullózott szép mely hárman Rákosy Zoltán, a két Petroczy, a mindig jókedvű Tréfin és a régi örökös Keresztes Vili, akit vitáz Kriestalluv Vilmos tisztnak néven épen a napokban tüntető ki. Lontánzó igen magas rendjellel, lipcsi Sartory és mások, akiknek a neve momentán nem jut az eszembe.

Ennek a magyar zászlóaljnak a tisztjei természetesen a legjobb viszonyban voltak a polgári családokkal és az egész polgári társadalommal, ami abban az időben nem volt olyan önként értehető, mint ma a nemzeti hadsereg korában.

Egy szép nyári estén ezekkel a jó magyar fiukkal meg egy pár, ugyancsak ezredbeli, de osztrák származású, vagy legalább is osztrák — érzelmi tiszttel együtt ültünk a Schubert-teremben, ahol a terem másik végén hosszú asztal volt terülve virággal ékesen, amint azt más bankettekén szokták.

A hosszú asztalnál a nemis Vármegyei tisztkara gyűjtött áldomás írásra abból az alkalmából, hogy valamelyik Kazinczy — fűt szolgabíróvá választották.

Őt ült az asztal közepén Puky Endre, az akkori még fekete szakállú alispán és körülötte csupa jó vágású úr: a vármegye urai, ünnepelve és avatva az új szolgabíró.

Miután az idősebbje a társaságnak, — idő multával, — elvonult, a visszamaradt vármegyei fiatalok közelebb intette asztalához a cigányt s az első pezsgős üveg eldurranása után szemmel láthatóvá vált, hogy a civil társaság egyedülszeretne maradni.

Erre már meg volt a régi, jól bevált recept: az egyik ur odakiáltott a cigánynak:

— Huzzad a Kossuth-nótát.

Amint a cigány rázendített az első taktusára a nótának, a mi tiszt társaságunknak az a része, amelyik a „Beschreibungot” és a kariért tartotta mindek fölött szeme előtt, kezdte megkocogtatni a poharat s egyszerre többen is hívták a főpincért:

— Kellner, zahlen!

A negyedik zászlóaljból azonban nem mozdult senki. Pár perc múlva már nem is volt a tiszt asztalnál más zászlóaljbeli.

A megyei asztalnál, úgy látszik, látni akarták,

hogy kihullott-e már a férgese s odakiáltották a cigánynak:

— Huzd el mégegyszer.

Mikor erre már nem hangzott el több „Kellner, zahlen!” az egyik ur átjött a mi asztalunkhoz s azzal a grand seigneurii állírral, ami csak egyszerűen magyar urnak a sajlája, megmondta a nevét (ősi történelmi név volt!)

— Ugy látszik, ti nem ijedtek meg a Kossuth nótától, jertek át hozzánk. A két, összeült társaság azután együtt folytatta tovább a szolgabíró-avatást.

**

Mikor huszonkét évvel ezelőtt egy szép májusi napon, mint akkor már kilences kassai honvéd, virággal díszítve vezettem a XXI/3. menesztázadot a Schubert előtt, eszembe jutott ez a hangulatos magyar éjszaka, mely után olyan sok bánatos és könnybe borult éjszaka következett s eszembe jutott most, mikor az emlékezetes pénteki napon, már mint öreg hadirokkant, és néma szereplő, Isten segítségével, ismét elmehettem és benézhettem az egykori Schubert üveg tábláin, melyen husz éven át cseh tisztek gusztálták a kassai szép asszonyokat és szép lányokat, akik azóta sem öregedtek meg, de akik helyett annál inkább megöregedett az

Öreg Vitéz.

A visszacsatolt Felvidék mezőgazdasága.

Irta: Legány Ödön.

A magyar ügy diadalát el nem gáncsolhatta a heteken át alkalmazott ravasz és becstelen cseh politikai mesterkedés! Győzött a magyar igazság! és visszakaptuk a Felvidék 12.000 négyzetkilométerével együtt az egy millió lelket számláló magyarságot.

Ami közel két évtizeden keresztül minden vágyunk, minden reménységünk, minden álmunk volt, íme most teljesedett, valósággá vált. Igaz, hogy most csak egy millió testvérünk tér vissza hozzánk, igaz, hogy most csak egy kisebb területtel enyhült ezeréves hazánk földjének csönkasága, de mivel most már megkezdődött az ig. zászlóalhatás, még inkább remélhetjük annak teljes diadalát, minden igaz magyar hitének, vágyának, legszebb álmának teljesedését.

A visszacsatolt Felvidékkel olyan magyar föld és olyan magyar nép tér haza, amely a mezőgazdasági kultúra magas fokán áll, ahol az elszármazás előtti időben is igen belterjes szántóföldi és kerti gazdálkodás folyt és ahol fejlett állattenyésztés volt.

A visszatért területek nagyrésze inkább mezőgazdasági jellegű. Ebből a szempontból a legértékesebb a Csallóköz és a fölötte elterülő rész, mely valamikor Nagymagyarországnak a legnagyobb látlatot termő buzevidéke volt. De nemcsak a buza, hanem a többi gabonafélék legjobb termésátlagait is szolgáltatja. Nyitra megyének visszakerülő részén a Vág, Nyitra és Garam völgyeinek vidékén a legjobb minőségű sörárpa terem. Érsekújvár vidékén pedig hatalmas kiterjedésű és kitűnő minőségű cukorrépát termő területek vannak, mely területen három cukorgyár működik: az oroszai, a nagysurányi és a diószegi.

A Hont-, Nograd- és Gömörmegei szakaszon a kalászos és a fontosabb kapás, valamint takarmánynövények termesztése uralkodik, de emellett je-

lentséggel bir a fejlett zöldségtermelés is. Ezek sorából megemlíthetem: a paradicsom, ugorka, káposzta és tormatermesztést. Az Abauj megyei részben szintén nagyobb mérvben kertészeti zöldségtermelés folyik, de jelentősebb területen van gyümölcstermelés is.

Zemplén megyében nagyobb kiterjedésben zabtermeléssel találkozunk, továbbá nagy területen a kendertermesztéssel. Ugy ebben a megyében, valamint a tőle keletre elterülő Ung-, Bereg- és Ugocsa megyék visszacsatolt területén, kitűnő alma, jóminőségű szilva és nagymennyiségű cseresznye terem.

A jövőben tüzelőfa gondjaink is lényegesen csökkenni fognak, mert a visszacsatolt részeken dús fölgy-, bükk-, cser- és gyertyánfa erdőségek terülnek el. Sajnos, hogy a visszacsatolt területen fenyőerdők csak elvétve fordulnak elő, miért is az épületekben fennálló szükségleteink csak kis részben találnak feledtet.

Mindezeknél nem kisebb értéket képvisel a visszacsatolt Felvidék állatállománya még abban az esetben is, ha tekintetbe vesszük a legutóbbi napok pusztító hadjáratát. Nagyon értékes szarvasmarhaállománya van a visszacsatolt területnek, különösen a nyugati részben, ahol simmentháli tenyésztéssel találkozhatunk. De nagy értéket képvisel a loállománya is, mely a cseh mozgosítással nagyon is igénybe vételezt, s melyről még nem tudhatjuk, hogy mit kap vissza a gazdtársadalom. Abauj- és szomszédos vármegyékben a sertésenyésztés virágzik, mely megvetette a kassai sonkának nagy hírét. A keleti vármegyékben a juhtenyésztés magas fokon áll, amire az úde jó legelők is hozzájárultak.

A felvidéki mezőgazdaságnak szerves részét alkotja az agrár ipar. A cukorgyárakról már előbb megemlékeztem. Jelentőségteljes a visszacsatolt Felvidék malomipara is. Számos nagy és kisebb malom került vissza, melyek a magyar búzatermővidéktől történt elcsatolás miatt teljesítőképességüket nem tudták egészen kihasználni. A visszaszerzett területnek malmai egészen más rendszerben éltek, mint magyarországi testvéreik. Csehszlovákiában ugyanis gabonamonopolium volt.

A visszacsatolt Felvidék igen fejlett söriparral rendelkezik. Valamennyi sörgyár maga állítja elő a malátát. Ezen felül még több önálló malátagyár is működött. Fejlett volt a szeszipara is. Megemlítsérem még a burgonyakeményítő ipara. Kassai pót-kávégyára igen nagy kapacitású.

Ismételten hangsúlyozom, hogy a hozzánk visszakérült magyarlaktá Felvidék általában mezőgazdasági jellegű. Az agrárlakosság tulnyomó része kisgazda. Ennél fogva a mennyiségi és minőségi termelés fejlesztése nagy feladatokat fog kiróni a mezőgazdasági termelést irányító szerveinkre. A kisgazda társadalom szaktudásának fejlesztésére majd nagy súlyt kell helyeznünk, még nagyobb, mint csonk hazánkban tettük. Fel kell majd építenünk a visszacsatolt Felvidéken is az önálló gazdasági — népiiskolák, a téli gazdasági tanfolyamok — és a mezőgazdasági alsófokú szakiskolák szervezetét. Ez utóbbiak közül hajdan igen szépen teljesítette nemes hivatását a komáromi és a rimaszombati földmivesiskola. Előbbi kapcsolatos volt a gazdasági szaktanítóképzéssel, melynek újbóli megnyitása igen kívánatos lenne.

De meg kell nyitni a magasabb mezőgazdasági tudomány fejlesztésére a felsőbb szakoktatás kapuját is, meg kell nyitni újból a kassai magyar gazdasági akadémiát a vele kapcsolatos mezőgazdasági

kísérleti intézményekkel együtt. A kassai gazdasági akadémia egyike volt a legszebb magyar akadémiáknak, melyet a cseh uradalom bezárt, illetve előbb földmivesiskolává, majd finánciskolává, degradált, mivel a kassai magyar gazdászok sok borsot törtek a csehek orra alá. Nagyon megsínylené a Felvidék mezőgazdasági élete és annak kifejesztése nagyon nehéz lenne. — ha ez a híres gazdasági akadémia zárva maradna. Nem csak a tanítás szempontjából van szükség erre, hanem a mezőgazdasági ipar érdekében is, mert az akadémiával kapcsolatosan működő szeszgyár, burgonyaszárító gyár és burgonyaliszt-malom újbóli üzembeállításával és egyéb mezőgazdasági ipari kísérleti állomásokkal kiegészítve, nagy segítségére lehetnének a felvidéki gazdáknak. Erre mindenekelőtt törekednünk kell azért, hogy a hozzánk visszakérült gazdatestvéreink minél jobban boldogulhassanak, hogy a Felvidéken is szakképzett, a kor kívánalmainak megfelelő szakismeretekkel rendelkező ifjúságot, új gazdanemzedéket a speciális Felvidék számára nevelhessünk.

A Felvidék visszaszerzése hatalmas lépést jelent gazdasági életünk kiegyensúlyozására, de nagy jelentőséggel bir a továbbra is elszakított részek nemzetközi helyzetének kialakulására. Ez nem annyira pénzkérdés, nem a fegyverek erején fog eldőlni, hanem inkább a kenyerkérdés. Így történt ez a világháború ötödik esztendejében is. Ezért mindenkinek ismernie kell szent kötelességét. Nemcsak azoknak, kik szükség esetén fegyverrel kezükben küzdenek a jobb magyar jövőért, hanem azoknak is, kiknek vállára a termelői munka fejlesztése és irányítása, nemkülönben a termés fokozásának feladatai hárulnak.

Séta a „Gonosz ember” kertjében.

Irtó: Hevesy Gusztávné.

(Folytatás)

Frigyes erről mindről tudott, és e nagy összefogásra, hol mintegy 100 millió ember esküdött össze 5 millió ellen, csak ennyit mondott: „Itt fejre megy a játék és e fej az én nyakamon van.” De erős volt és bizakodó, mert azt irtó nővéreinek Bayreuthba, hogy nem tudja elképzelni az ostoba gög és az irigység diadalát az igazságos munkásság felett. „Ha csak az ég az elmém el nem veszi, én helytálló a kötelességemnek, mert ha én alulmaradok, Németország kivégeztetett!”

Ismerte jól az összeröffenő európai hatalmak belső bajait, — a lassu, de biztos rothadás büzeit a karmester francia földről, s összehasonlítva az ő vastalpatatra épített, biztos Poroszországgal, vakmerő is mert lenni.

Készült a bosszuhadjárat terve az „istentelen” vagy „nyomorult kalandor” ellen — a Frigyesre alkalmazott jelzők bőségesen szaporodtak — de a porosz királyt erőssé tette a tudat: Tudom, hogy megbízhatom a marsalimtól kezdve az utolsó közlegényemben is... és a munkában agyonhajszolt nappalok után meleg békés esték következtek, hol a pihenésre szánt órákban a fuvola koncertek gyöngyei pergették e mese szoba falai közt.

Talán sehol se éreztem annyira elem meredni a nagy kérdőjelet, ami mindig megjelenik előttem, midőn Nagy Frigyes személyéről gondolkodom — mint e teremben. — Hogyan lehetséges, hogy egy emberben megférhessen, kivirágozhasson, és mindegyik

egésszé érhesen; a kemény, zord, a kiskörméig józan porosz szellem, — és az ész orgonáján káprázatos változatokat produkáló napsugár melegű francia gondolkodás?

Csodálkozom a németeken, akik pedig nagyon meg tudják becsülni a magukét, beérik azzal a jelzővel illetni e nagyon érthetetlen és mégis oly világosságot terjesztő uralkodójukat, amivel a kiválókat szokták nevezni világszerte. Szerintem, német szemmel mérve pláne már most, mikor minden nap egy-egy újabb Frigyes fele igazságot erősít meg számukra — a „der grosse“ kissé általános lehetne, mikor a német szókincs olyan kimeríthetetlenül bőséges.

Aztán ott van a Voltaire szoba! Virágok szobájának is hívják a falakat díszítő festmények után. A butorzat már nem az, amiben az öreg nyelvétlőtögető gallus lakott.

Micsoda csillár van benne!? Mikor megláttam, kis szaggatott hangon nevetni kezdtem, mint a kisgyerek, ha cukrot mutatnak neki. Csak az uram könyök jelzéseire tértem magamhoz, hogy ez már tán mégsem illik hozzám, de ha valami frappánsan ható művészi szöveget váratlanul pillantok meg, elfeledkezem a világról, annak csipp-csupp szabályairól, nincsen belőlem semmi más, csak két megrészegült szem.

Éppen ezért nem is restelkedem miattuk!

E lámpa gyertyát tartó karjait fűzérbe szedett vadvirágok fonják át, mely virágfüzérek felül, a gyertyák alatt kis koszoruban végződnek. E virágocskák százai porcellánból vannak. Pirosak, kékek, sárgák, fehérek, csakhogy éppen illatuk nincsen!

Oh te félelmes eszű, csufolkodó Voltaire, ha ez már akkor is itt lett volna, tán nem lett volna szíved annvit bántani az emberiséget, tán nem gunyolódál, veszekedtél volna olyan sokat lángeszű királyi barátoddal, vendéglátóddal? — aki végül is jól megírta egyszer neked:

„Jegyezze meg magának, hogy az írók számára vannak megengedett szabadságok és tilos szemtelenségek!”

Általában Voltaire visszaélt a nagy megkülönböztetéssel, melyben Frigyes részesítette. A szó teljes értelmében udvarolt neki, csakhogy odacsalogassa Párisból. „Ha Ön idejő, az én címem is megbővül, és azontul így fog hangzani: Isten kegyelméből porosz király, brandenburgi választó és Voltaire birtokosa.”

A zseniális francia jelleme nem volt olyan erős, hogy ekkora kegyet megtartani szükségesnek érezt volna.

A kegyet nem azért tartom nagynak, mert a porosz királyé volt, hanem mert Frigyesé volt, akiről éppen Voltaire tudhatta nagyon jól, hogy királyi rangja eltörlő emberi értékei mellett.

5000 tallér évi fizetés, kamarási cím, rendjelek, még az aranykulcs is és főleg a király hódolata a lángelme előtt mind kevés volt az elkapatott Voltairének. Beleavatkozott a politikába, a király mindenféle ügyébe is, ebből torzsalkodás, s végül haragos szétválás lett.

Sőt még „add vissza a babaruhát” is! A lávozó költőt egy kevésbé nyájasnak mondható megmotozás után csak akkor engedték, tovább az utjára, mikor a király ifjúkori verseinek kéziratmásolatát és a rendjeleket is visszavették tőle.

Pedig Frigyes nem haragudott az igazságos bírálatért. Pld. fuvolamesterének szabad volt hangver-

seny közben a zsebkendőjébe hangosan beletrombitálni, ha a fuvolaszólóban akár szerkezeti, akár előadási hibát észlelt.

A Voltaire szoba apróhímzésű meseszép virágos függönyének, mely az ágválke előtt lóg, is szívesen lennék a gazdája. — S mert tilos bármit is kézzel érinteni — ki van írva — én az arcomat érintetem hozzá hízkelkedő macskás mozdulattal.

Megilletődve néztem körül a szobában, hol e nagy ember meghalt.

Oh, de hosszú, küzdelmes élet maradt mögötte — hol a sikerek száma messz efelülmulta a balsikerét, mert hiszen az is volt — mire ideért az öreg „Fritz” ahogy a vele már megbékélt világ elnevezte.

A 7 éves háboruban belátták — hogy tán az ördög van vele, hatalmas letörhetetlen, a szellemet, — melynek palántálására egész életét áldozta, mennél jobban irtanak, annál dusabban terem.

Barátai, munkájának, sikereinek osztályosai mind hamarabb mentek el, itt maradt egyedül a mankójával, de még életében legendás heroszává válva népének.

Nem volt Poroszországban olyan egyszerű ott-hon, ahol jellegzetesen lebiggyesztett száju képmása hiányzott volna, pedig addig sehol se volt ez szokásban.

E szobában látható a karosszék is, melyben a vizibetegségben szenvedő király meghalt, 74 éves korában.

Hogy pedig az életben mennyi sok fonák dollog van, nem hallgathatom el, hogy az elhunyt nagy ember holmija közt nem találtak akkor egy liszta inget, melyet ráadjanak a halottira. Az egyik hűséges komornyikja adott a magáéból.

Lám, nőszemélyt nem türt meg maga körül, pláne öreg korában „még a szagukat se szívelhette.”

Unokaöccsét, a trónörököszt jobban érdekelte a ráváró korona, mint a halódó oroszán személye. Rábizták pár vén komornyikra élete végén ezt a német égen soha el nem halványuló fényvel világító üstököszt.

Mikor a kastélyt magyarázó vezető ezt mondta, éreztem, hol belepirulok, hol elsápadok a botránkozástól. — Ezt még eddig nem hallottam róla, — s eszembe jutott a szójáték, mely így szól: a családos ember úgy él mint a kutya, de úgy hal meg mint az ur, a családtalan ember pedig úgy él mint egy ur, de úgy hal meg mint a kutya...

... még ha II Frigyes volt is, akit a legnagyobbjai közé sorol a történelem.

Aztán sokáig bolyongtunk még a kertben. Balagtunk a kallonádok fenséges oszlopai között, láttuk, hogy az itteni Orangerie az orosz renaissance építkezés idevarázsolt mosolygós valósága — kisebb, nagyobb pavillonok előtt mentünk el, hatalmas faóriások sorában sétálgattunk, kerek, kupolás oszlopos görög templomkák szépségében, gyönyörködhetünk, meg-megálltunk a művészi szobrok előtt is, — melyek görög isteneket és főleg istennőket ábrázolnak és a parkban szerte széjjel láthatok, — míg egyszerre csak a nevezetes szelimalom vitorláit meredtek a szemünk előtt.

A rengeteg szájhagyomány közt, melyek Nagy Frigyesről fennmaradtak — akárcsak a mi igazságos Mátyásunkról — egyike a legkedvesebbnek e malommal kapcsolatos.

„Si non è verò è bon trovato” mondja az olasz közmondás, vagyis, ha nem is egészen az igazság, de igen jó kitalálás.

Sanssouci parkjának tervezésénél belebotlottak egy régi malomba. A király az ő szokott, szerlartásmentes modorában kérde a felhivatott tulajdonost, hogy mennyiért adná el a malmát.

Semennyiért, volt a rövid válasz — mert nem eladó!

A király úgy gondolta, hogy a molnár számitásból beszél így, s megnyugtatta, hogy busás árat fizet érte, — sőt, szebb, jobb helyen még malmot is épített helyette.

Akkor sem eladó, még Fölségednek sem, — makacsodik az atvái, — mert a malmot az apám is az apjától örökölte, s én is a fiamra akarom hagyni. A szokatlan eset, hogy ellentmondanak akaratának, indulatba hozta a királyt. Rákiáltott a nyakas poroszra:

„Tán nem tudja, hogy erővel is elvehetem, ha akarom?”

A molnár azonban ismerte a porosz igazságszolgáltatásnak éppen a király által megkövetelt részlehojárólanságát, nyugodtan válaszolt:

„Lehet hogy Fölséged olvassa — ha nem lenne Berlnben törvényszék!”

A molnár vakmerősége éppen a legszebb bizonyítvány az állami rendbe vetett bizalomról, melynek dicsekvése azért megvagy vissza éppen a királyra legelső sorban, mert gyakran szokta hangoztatni, hogy az országban történelektől a felbösség mindenkinek előbb át terheli.

„Oui, si nous n'avions pas des juges à Berlin! — mondja e Nagy Frigyesről szóló anekdotát versben megzenéltő francia költő: Andrieux. Ennek nyomában lett az igazság diadalában való bizakodás vilégette ismert jelszava: Il y a des juges à Berlin. — Vannak még Berlnben bírúk!

Mondhatom, rosszul esett eljárnóm Sanssouci-ból, ebből a német földre eseppeat franciás Gondüzöböl, s nagyon szeretnék egyszer több napos magányos tartózkodást Potsdamban. Részül, hogy kiváncsiságotam kielégítve, nyugodtan nezhessék meg mindent — hogy a lelekháfámon a történelmi emlékekben való merengéssel zavartalanul gyakorolhassak.

Akkor majd eljutok a sírbolthoz is, hol Nagy Frigyes porté, mellet egy másik igen Nagy: Napóleon is e szavakkal keresett fel: „Van Potsdamban valaki, akinél tiszteletemet akarom tenni.”

Szeretném még egyszer jól megnézni a dolgozószobájában azt a tüneményes kis bronz szobrot (Gottfried Schadow) mely csakhogymeg nem szóllal, ahogy Nagy Frigyes áll a két kis kutyája között.

Vajjon ezek voltak-e melyekkel öregségében közös ágyba bujt, hogy fázó meleg testét felmelegítsék? — mely test, mire elért a halál küszöbére, nem volt nagyobb mint egy hitvány gyermeké.

Nagy Frigyes egyszer azt írta, ha valaki kegyetlenül meg akarna büntetni egy országot kormányoztassa írókkal. Pedig trónörökös korában ő is megírta az Antimachiavellit, melyet nagyon kcmoly irodalmi műnek tartanak.

J. J. Rousseau írja róla, azért nem lehet filozófus, ami pedig szeretett volna lenni, — mert muszáj volt királynak lennie.

Már pedig egészen bizonyos, hogy a Sors ren-

delkezése folytán azért kellett filozófus helyett királynak lennie. — a „gonosz férfi”-nek, hogy az ő magvetése nyomán teljesedjen be egy nagy nép küldetése e földön.

(Vége.)

Kálváriát járó családok.

Írta. Csontos Alajos.

A családi élet az állami létnek alap sejtje, ebből virágozik ki az államhatalom erőssége, nagysága és boldog közössége a jövő számára. Amely államtesztben sorvad a családi jólét értéke, bomlási folyamatot szül s az ellenállás megtörik az idő es tér kerékforgásában. A család tisztasága, a gyermekáldás szépsége, a vallásos hitnek is gyökér-szála, gyümölcsöző ága, ha azt az állam keze simogatja, es szociális értékekkel átáramasztja.

A lealdozott trianoni 20 év nem kedvezett a családi élet javára, nem az állami haladás kifejtésére, mert az ország erőforrásait az erőszakos es igaztalan békeparancs megbenitotta, a magyarság lelki önudatát megráztarta.

Isten kegyelmével, hatalmas barátaink támogatásával, a magyar hazaszerető állampolgárával ez a húsz évi szenvedés megszűnt. Szent István Koronájának egyik értékes diága keze a Felvidék — újból összeolvadt az anyaföld egységvel es testvéri szeretetünk érzésvilágával.

Magyarország ünnepejümmorában, újjászületésében feltanadott! Ebben az újjászületett Magyarországon meg kell számnie a családi kálváriajárásnak es szenny dicsőnek, melynek súlyos ely sok jajt, könnyvet esalt ki a családi szennelől es a növekedő generáció szívéből. Leven a jövő kormányzásnak alapja az építő es boldogító szociális átkötés, hogy annak áldásos hatását azok érezzék legjobban, akik mostoha sorsba jutottak es igen igen sokat nyomogottak, nevelőztek. A javaknak igazságos megosztását várja a nemzet azoktól, akik ezt az élet évek óta szoval, megerőltetéssel es törvénnyel átfonva értékesíteni bevezettek.

Az anyaföldhöz visszatért Felvidék városai, községei nagy értéket képviselnek, erdős hegyes-völgyes határai gazdasági szempontból jobb es szebb életet hoznak a magyar megelhetes asztalára es a magyar közösség kielégítésére.

Ebből az alap elvből kiindulva nemcsak a fitatóság számára nyílik meg az elhelyezkedés lehetősége, de megnyílik az éhező, mostoha sorsban vergődő családok részére is, akiknek szorgalmas munkája töke az élet javára.

Cikkem célja rámutatni a sok-sok közül egy általam is ismert kálváriás család vergődésére. — A család feje: Thüröczy Károly nős, tart. hadnagy, hadirokkant malom-ellenőr, akinek küzdelmes napjait csak az érzi, aki látja es tapasztalja lme a helyzet képe: két szobás, kis udvari bérlakásban heted magával lakik, havi jövedelme 121 pengő, külszolgálatra kap 70 Pengőt, melyet teljesen felemészt a kiszállás költsége, marad a hét tagnak lakbérre, élelemre, ruházatra stb. a 121 pengő, amely fix után sem nyugdíj-járulék, sem lakbér, sem a 5 gyermek után családi pótlék nem jár. Ha a családó behunyja a szemét, 6 lélek egyetlen fillér nélkül marad. Ebből a 121 pengőből élni, egyszerre 7 pár cipőt, ruhát, könyvet, fehérneműt, írószereket, tandíjat, mindennapra 30 darab kenyeret lekanyarítani teljes kép-telenség. — Intelligens család, jobb napokat élt be-

csületes, munkás, szorgalmas, igénytelen páremler, akik még álmodni sem álmodhatnak kulturigényről, önképzésről.

Ennek a családnak, ha így marad élete, még fűtő anyaga sem lesz a tél zordságának enyhítésére. Itt az élet öröme ismeretlen, itt csak a jövő meztelen aggodalma él és uralkodik. — Kegyelmes, Méltóságos urak! Van-e ennél az elhagyatottságnál szörnyűbb élet? Nincs! Ez a szegénység testre, lélekre sorvasztó kinszenvedés. — Ezek a Thuróczy Károlyok nem mennek az utcára tüntetni, nem jajgatnak nyilvánosan, de belül a szív mélyében ott tanyáznak az elégedetlenség láz álma, mert intelligensek. — Mit vár a sok közül kiemelt Thuróczy Károly? Tisztes munkája árán olyan hivatalos állást, amelynek javadalma, később nyugdíja egyenértékű legyen munkájának értékével, amelyet a szociális eszme nem szóval, hanem tettel biztosít.

Nevezett malom-ellenőr ősi családsarj, Erdély szülőtte, ősi vagyonát elkobozta a román kapzsiság. Onnan elmenekült, gyárat alapított, de a mostoha idő azt is mevette. Végig élte a világháború zivatarát, az orosz fogság katasztrófáját, két golyó, egy-egy pikaszurás fájdalmát, a fogságbóli szökés halálos üldözését.

Haza jött kimerülten, rongyosan, hogy átvegye Trianon keresztjét és a sors sötétjét az életutra. Völt vámszaki-tiszt, a létszám csökkentés kidobta. Völt forgalmi-adó ellenőr, ezt az állást a városok szervezete feladta, lett malom-ellenőr, a feltüntetett csekély fizetéssel napi 8—10 órai munkával, 10—20 kilométeres körzettel és szerződéses viszonytal, ahová szekéren vagy más járművön száll ki azzal a 70 pengő külszolgálati díjjal esőben, szélben, sárban, fagyban azzal a beteg testtel és lelki zavarral, amelyet a világháború, az elmúlt husz év küzdelme váltott ki.

Ma, amikor az egész nemzet történelmi ujjászúletését ünnepli, gondoljanak az intézkedő nagyok a kicsi életet élő Thuróczy Károlyokra, nyújtsák feléjük kezüket, nyissák meg az életük igazabb kapuit és a Felvidék gazdag forrásait, hogy Ők is boldogabbak legyenek a megnagyobbodott ország szociális áldásában nem ajándékkal, hanem nyugdíjat képviselt joggal, hogy életüket és gyermekeik felnevelését a haza javára megejthessék.

Isten! Ki belátsz az emberi lélek mélyébe, hallgasd meg óhajuk szavát, hogy boldogok lehessenek Ők is a nemzet fonséges ünnepi hangulatában.

A Felvidék ifjuságához.

Irtta: Szent-Ivány Ottó.

Nem, „kedves“ cseh szomszéd! Csalással, megtevesztéssel, csak egyszer lehet országot alapítani. És huzás-halasztással nem lehet jogot kalapálni! Jogot csak az igazság adhat! És vajon van-e Benes mozaik-országának joga ahhoz, amit tőlünk husz év előtt összelopott? És igazság-e az, ha ebből csak úgy „nesze semmi, fogd meg jól“ — módjára azt enged át nekünk, amit ő akar? Nem, és nem is lehet az!

Felvidéki ifjuság! Bizó, feltámadás-várók: Hiába tanultátok a csehek által fejtetőre állított, meghamisított magyar történelmet. Tudjátok meg az igazat! A magyar most is az, ami egy évezreddel ezelőtt volt. Él bennünk most is a harcos turáni vér. És ez a turáni vér dübörög a ti szivetekben is. Kell,

hogy érezzétek az erejét, mert a vér szavát kiölni nem lehet, még husz év elnyomásával, tűzzel, vassal sem, bármint számítottak is erre kegyetlen rabtartóitok. Hajt ez a turáni vér! Feket csikorgat, falat döngel, és szaggatja a láncot!

Ott álltok mind, keményen, töretlen gerinccel, lobogó magyar élniakarással. Felvidéki ifjuság! Hősök vagytok valamennyien, névtelen, de akaratos, kemény hősök!

Magyatók vagytok. Várjátok a boldog találkozást, az újraegyesülést. Távolbanező, kutató szemekkel, feszült izmokkal, teltre készen.

Fajunk hősei vagytok. Hiába folyogattak. Hiába verték belétek a cseh gyilkosok a sarló-kalapács verbetüs eszméit. Hiába ordították füleitekbe a cseh Himnuszt. Hiába döntötték le ősi földetek az ezeréves magyar emlékeket. Hiába állítottak elétek idegen ideálokat, hamis, idegen „hősöket“. Hiába taposták sárba az ősi háromszínű magyar szent lobogót, hiába tüzték helyébe a soha el nem ismert idegen, gyűlölt zászlót. Álltatok szilárdan, meg nem inogva.

Köszönjük ezt nektek Testvérek! Köszönjük az erőt, a kitartást, a bátorságot. Kitarjuk testvéri ölelésre karunkat, jöjjetek! Itt az óra. Amit husz éve vártatok, és amit minden magyar testvéretek hön óhajtott husz hosszú éven keresztül. Amit álmaikokban néha már el is temettetek. De él az Isten és győz az igazság! Várunk titeket Testvérek. Közös, nagy harcot kell kezdeni. A szabadságért, az igazságért, az ősi jogért. Ti is kelletek! A ti karotok viharban edződött, két évtized pokló kovácsolta acéllá!

Felvirradt mégis. Hosszu és borzalmas volt ez az éjszaka. De vége. Most már vége! Csoda történt. Megnyílt a mumia koporsója és fiatal, életerős magyar sasok röppennek ki belőle.

Magyar Testvérek! Jertek szívünkre. Had öleljünk meg benneteket, had szorítsuk meg kezeiteket. Boldogan hívunk és várunk. A ti töretlen erőtök kell nekünk. Nehéz a sorsunk, körülöttünk még sötét az ég, de egyszer eljön ott is a hajnal.

Addig csak várunk, de készek vagyunk.

Sokat szenvedtetek, türetek hazátokért és magyarságtokért. De álltatok a vihart, mint régen apáitok. Véget ért a Kálvária, szabad magyarok lesztek megint. Találkoznak örömtől csillogó pillantásaink és szeretettel köszöntünk benneteket. Jertek, hajsátok le fejeteiket Hungária anyánk szerető ölebe. És csókoljátok meg velünk együtt az édes magyar rögöt..

Isten hozott!

Isten éltesse,

magyar Rádió-Testvér!

Lezajlott immár a magyar történelem legújabb lapjának gyönyörű aktusa: a mindnyájunk lelkét lenyűgöző és örömkönnyeket fakasztó esemény: felvidéki véreink felszabadítása, s a rabságból való visszatérésük az anyaországba.

Végigjártuk a felszabadított vidék minden fontos állomáshelyét, együtt lelkesedtünk, együtt könyveztünk és együtt adtunk boldog örömkömben hálat, az eseményeket ténylegesen átélőkkel a mindenség Urának, hogy husz év szenvedése után megérnünk engedte a nagy történelmi eseményt.

Örömkönnyeket sirtunk Komárom-és Kassa visz-

szavételénél, amikor legfelsőbb Hadurunk magához ölelve a rabságban szenvedetteket, lelkéből jövő, simogató szavakkal igyekezett megkínzolt, visszatért fiainak homlokáról a redőket elsimítani.

Felzúgott mindenütt az egetverő örömujjongás és hálás lélekkel harsogta az ünneplő sokaság azoknak neveit, akiknek a felszabadító munkában es annak előkészítésében részük volt. Milliő torok kiáltotta: éljen Horthy! Szavalekőrösök harsogták: Imrédy, Kánya, Te-le-ki, Du-ce, Hit-ler, éljen Beck! Mindent visz-sza! Len-gyel ma-gyar ha-tárt! De nem feledkeztek meg a csehekéről sem: zúgott a tömeg: vesz-szen Prága, rab-ló cse-hek, sőt levitézlett volt elnökük után is küldtek üdvözlőt, mondván: Kedves Be-nes Edu-árd, hol van a sok mi-li-árd?

A felszabadítottak és a felszabadítók lelkük érzelmeinek szabad folyást engedhettek lelki tartozásukat igyekeztek is leróni. — Mi azonban, akik az eseményeknek csak hallgatói lehettünk a rádió segítségével, — egész lelkünkben érezzük, hogy forró nagy hálával tartozunk a magyar rádiónak, hogy általa részeseivé lehettünk ennek a feledhetetlen élménynek.

Hálás szívvel kell megköszönnünk ugy a rádió igazgatóságának, a műszaki személyzetnek, de különösen a helyszíni közvetítést idő bementőknak, azt a hallatlanul felokozott tüzet és forró lelkesedést, amellyel az eseményeket nemcsak külsőségeikben, hanem lelki tartalmukkal együtt szinte élénk varázsozták. Csak így váhatott ez a felsőes ünnep minden magyar ember igazi ünnepévé, élményévé.

A rádió igaz magyar lélekkel dolgozó munkásainak az lett volna a méltó jutalma, ha mód adódhatott volna nekik arra, hogy belekiűnsenek egy-egy rádió hallgató család fészkébe, ahol szavaik nyomán könnyes szemmel simogatták a rádiószekrénnyel mindenki lelkében megszületett a ki nem kiáltott érzés: Isien ellessen, magyar Rádió-Testvér!

Hogy milyen hatása volt a magyar rádió munkájának szerde az országban, — azt talán legszelbben és legteljesebben Hevesvármegye törvényhatóságának f. hó 12-én tartott rendkívüli díszközgyűlés a Kassai István kispapja fejezte ki, azzal, hogy: „Nemcsak a családokban s nemcsak az egyesületi helyiségekben hallgattak a rádiót, hanem felállították a készülékeket a kocsimákban is, ahol százával hallgatták áhitattal a rádiót s így a kocsimák tempomókká váltak!”

Vitéz Lomjapatak Béla, Heves-megye folyó évi gyümölexportjáról.

Lapunk munkatársa felkereste hivatalában vitéz Lomjapatak Bétát, m. kir. szőlészeti és borászati főfelügyelőt, körzetvezetőt, vármegyénk e kiváló szakemberét, hogy Lapunk útján tájékoztassa olvasóközönségünket a vármegye ezúton gyümölexportjáról.

Vitéz Lomjapatak Béla szíves volt az alábbi kimutatást rendelkezésünkre bocsájtani, amelyből természetesen hiányzanak a Gyöngyös állomásra kivitelre került szállítmányok, (amelyeket már megelőzőleg ismertettünk.) De hiányoznak azok a szállítmányok is, amelyeket a Növényegészségügyi szolgálatlól kirendelt központi szakközegek vizsgáltak felül.

Eger: cseresznye 125 q, kajszin 957.10, őszibarack 31.68, alma 15.31, szilva 823.85. Maklár: szilva 145.45. Füzesebony: görögdyne 600.00. Kálkapolna: sárgadinye 25.00, görögdyne 12929.90, szilva

633.40, szőlő 398.33. Vepelét: görögdyne 923.00, szilva 68.20, szőlő 509.82. Parád (Recsk): szilva 57.00. Erdőtelek: görögdyne 11654.50. Heves: görögdyne 6445.00, szilva 50.00, szőlő 106.00. Ludas: szilva 66.00. Gyöngyös: szőlő 204.20. Hortesány: sárgadinye 2032.85, görögdyne 1407.35. Hatvan: sárgadinye 434.20, görögdyne 50.00. Apc-Zagyvaszántó: görögdyne 2120.00, szilva 235.00. Tiszaszőlős: görögdyne 100.00. Összesen: cseresznye 125.00, kajszin 957.10, őszibarack 31.68, alma 15.31, sárgadinye 2492.05, görögdyne 36229.75, szilva 2080.9), szőlő 1218.35 métermázsa.

(Folytatás a 3. oldalról.)

Az alispán előterjesztését többször szakította felbe a közgyűlés helyeslő és eljenző lelkesedése, javaslatait pedig egyhangulag ünnepélyesen fogadták el.

Frindt Jenő kanonok, pápai kamarás, mellén a „Signum laudis” kitüntetéssel, emelkedett ezután szólásra és ünnepi beszédben eddigi szónoklatai közül most aratta a legnagyobb sikert. Szavait sohasem felejtethetik el mindazok, akik végighallgatták. Beszédében többek között a következőket mondta:

— Az az ünnep, amelynek tegnapi lelkében vagy valóságban tanúi voltunk, nemcsak ünnep, hanem történelmi esemény is, mert fordulópontá emelkedik a magyar életben. Az ország nemcsak nagy kiterjedésű földdel lett gazdagabb, hanem két értékes kincs-el, két drága gyönggyel is. Az egyik két nappal ezelőt hullt le, amikor a magyar csapatok a Felvidék nekünk itelt területeinek visszafoglalását befejezték s a boldogságtól túladó szívvel, könnyes szemmel csókolták meg őket a visszatért magyarok. Az egyik gyöngyszem a magyariség örökösöme volt. A másik gyöngy akkor jelent meg, amikor a magyarok viláz és bölcs Nagyura a kassai fehéren felmentte szavát és a magyar szívek mélyén a szlovákok szeméből gördült a magyar tömeg.

Majd így folytatta. — A Felvidék hatalmas hegyeiből és tiszta folyóiból friss levegő az d az üthető magyarság felé, amely új életet fakaszt. Nem kell megijednünk a reformoktól, ha azokat a keresztényi törvény és a felebaráti szeretet diktálja. S amikor tegnapi, a kassai dombon, Rákóczi sija előtt a Szent István oltáronál szentmisemtet megkezdtem, ezen a számunkra oly szent helyen megfordított bennem a hit, hogy a magyarságnak lesz erje új életet kezdeni, amely Szent István útmutatása nyomán egy boldogabb magyar jövő fele vezet.

A közgyűlés hangjai megilletődve hallgatták *Frindt Jenő* kanonok átszellemlőtt szavait és beszéde után számosan üdvözöltek az ünnepi szónokot.

Dr. Schleiminger László kormányf. tanácsos, tiszafüredi földbirtokos magas színvonalú előadásban méltatta a Felvidék hazatérésének történelmi jelentőségét, a közgyűlés kitörő ünneplésétől kísérve emlékezett meg a nemzet személynéről, a m. kir. honvédségről, amely fegyverrel a közben, minden eshetőségre felkészülve állott fel határainkon a válság óráiban és a diplomácia erre támaszkodva érte csak el a kivívott sikert. Áldja meg az Isten azokat az ifjakat és férfiakat is — mondotta a szónok viharos eljenzés között, — akik nemes elhatározásból szabadcsapatba tömörültek, átléptek az ellenség földjére és életüket is feláldozták a szent ügyért. Kimutatta végül az illusztris szónok, hogy a lengyel-magyar határ az egész nemzet követelése és a szebb magyar jö-

vendő egyik feltétele.

Kassa István tarnabodi kisgazda közvetlen szavakkal mondotta el ezután a hevesmegyei falvak érzését a Felvidék felszabadítása idején. Nemcsak a gazdakörök, népházak, de még a korcsmák is templomokká váltak ezekben az időkben mindenütt ahol rádió volt, s könnyezve, boldogan hallgatták a jelentéseket, helyszíni közvetítéseket. Ezek az örömkönyvek hozták meg a magyar együttérzés teljességét és a mai gyűlésen is ez az együttérzés, egymásratalálás a legnagyobb érték, mert Hedry Lőrinc főispán szeméből is ugyanaz a magyar érzés csalta ki a könnyeket, amely magyar érzés a falusi kisemberek lelkét hevíti. Nem szégyen ma ebben az örömben ferfiaknak sem a sírás és adja Isten, hogy ezek a könnyek mossák le örökre a mi hibáinkat és mostantól kezdve valóban testvéri szeretet fűzze egybe a magyar szíveket.

A diszközgyűlés Hedry főispán zárószavai után a Himnusz eleneklésével ért véget.

Ring Gyula temetése.

Ring Gyula építésmérnök, építőmester, aki 30 esztendő közeleli munkájával az ország iparostársadalma egyik kiváló vezérévé emelkedett, s tagja volt az Országos Ipartanácsnak, az Ipartestületek Országos központjának alelnöke, a Hatvan és Vidéke Ipartestületnek elnöke, a Miskolci Kereskedelmi és Iparkamarának, Hevesvármegye törvényhatósági bizottságának és Hatvan község képviselőtestületének tagja volt; — életének 59-ik évében Budapesten, november hó 12-én a reggeli órákban hosszú szenvedés után elhunyt.

Temetése f. hó 14-én volt Hatvanban óriási részvét mellett. Hatvan község, amelynek képviselőtestületében, mint annak legkiválóbb tagja, 30 esztendő óta irradhatatlanul dolgozott. — saját halottjának tekintette s mint Hatvan nagy halottját temetelte el.

A városháza előtti téren több ezer főnyi gyászoló közönség vette körül az elhunyt koporsóját. Ott volt a város társadalmának minden része. Részt vett az elhunyt végtisztességén dr. Szinyei-Merse Jenő országgyűlési képviselő, az Ipkok, az Iposz, a Miskolci Kereskedelmi és Iparkamara, s az ország több ipartestületének küldöttsége is, így a győri Kamara elnöke: Marschall is.

Az egyházi szertartást Hirling János esperes végezte nagy papi segédlettel. Az első gyászbeszédet az elhunyt felett Atzél Béla iskolafelügyelő, igazgató, a képviselőtestület tagja tartotta, aki magasan szárnyaló, gyönyörű gyászbeszédben bucsuztatta el a hivatalos község és a lakosság minden rétegének nevében Ring Gyulát, aki áldozatkész, hűséges munkása volt ennek a városnak s amikor kellett, fegyverrel kezében védelmezte önként jelentkezve a hazát.

Nagy Antal az Ipkok alelnöke, Duvalovszky alelnök, a Miskolci Kereskedelmi és Iparkamara, és ifj. Tóth József elnök az Iposz nevében mondották el mindenkét megrendítő és a lelkekig ható gyászbeszédeiket.

A hatalmas gyászoló közönséget, amely Ring Gyulát utolsó útjára elkísérte, — mélyen meghatotta a hatvani iparosoknak az a hűséges ragaszkodása és kegyeletüknek méltó lerovása, amikor mindannyian kezükben virágkoszorúkkal könnyezve kísérték elhunyt elnöküket.

A sirnál Hegedüs Béla, az Ipartestület alelnöke lélekből fakadt szavakkal bucsuzott el, mint hűséges munkatársa, az árván maradt hatvani iparosok nevében Ring Gyulától, akiben az értük dolgozó mindenkor áldozatkész atyjukat veszítették el. Szinte könnyekbe fúló hangon tett ígéretet a nyitott sirnál, hogy úgy kívánják emléket megőrizni, hogy az általa kijelölt uton haladnak tovább.

Itt kívánjuk megemlíteni, hogy a hatvani iparosság a gyász eset alkalmából megtartott vezetőségi gyűlésen, elhunyt elnöke iránt érzett mély séges halálja jeléül akként határozott, hogy egy évig az elnöki tisztséget nem tölti be s mindaddig az elnöki szék gyászfátyollal lesz bevonva s az előljáróság 8 napig tartó gyászt rendelt el tagjai részére.

Hatvan egész társadalma mély séges részvétellel vette körül a mélyen sujtott családot, az elhunyt feleségét sz. Murczkó Etelkát, testvéreit, ifj. Ring József építőmestert, Ring Nándor szkv. századost, Ring Kálmán építésmérnököt, özv. Mészáros Lászlóné, Ring Irént, Kratofil Dezsőné, Ring Irmát és dr. Illinyi Lászlóné, Ring Annát és családjaikat, valamint az elhunyt apósát és anyósát: Murczkó Endrét és feleségét.

Az egri Korona, az idegen látogatók és az egriek. (Levél a szerkesztőhöz.)

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Az egri Korona-szállóban laktam néhány napig. A szálló előcsarnokában olvastam formás és tartalmas lapját. Engedje meg, hogy közérdekből néhány sorban felhívjam e lap útján az egriek figyelmét néhány megjegyzésemre.

Eger külseje, történelmi emlékei, kiváló bora és fürdője egy élet tartamára szóló vonzóerővel fogják meg az idelátogató fővárosi vagy vidéki embert. A szálloda egyszerűen remek. Unterreiner János neve évtizedek óta kellemesen cseng mindenki fülébe, aki egyszer az ő szállójában vagy éttermében megfordult. Az egri Koronában is az ő irányítása folytán érezzük a tökéletes fővárosi és európai színvonal kellemességét. Amde mindezek ellenére nem éreztem magamat jól estéknként az egri Koronában. A nappali várás után szerettem volna ugyanis este az étteremben látni az egri arcokat, s megismerni az egri lelket. Minden este ezt vártam, de hiába vártam. Láttam a Koronában vacsorázó angolokat, törököket, németeket, lengyel és olasz barátainkat, franciakat, b lgakat, svédeket, norvégeket, amerikaikat, sőt japánokat is, — de szerkesztő Úram, — egrieket egyik estén sem láttam. Bizonyára nem is tudják pont Egerben, milyen szép és kellemes az egri Korona. Vagy mi más oka lehet ennek. Ha legközelebb Egerbe jövök, igen kellemesen lenné meg, ha végre egrieket is látnék a szép egri Koronában, amely elvégre Eger város tulajdona.

Tisztelettel:
(Aláírás.)

Egy komplett kovácsműhely felszerelés,
egy jókarban lévő gyalupad,
egy kétkerekű kóla és új hintó lámpák
julanys árban ELADÓK
Egri Lajos Hatvan.

Kiskereskedelmi hitel.

A kormányhatóság módot talált a múltban arra, hogy a nehéz és válságos idöket élö mezögazdaság megsegítése céljából szociális intézkedésekkel, rendelkezésekkel nyuljon hóna alá az önhibájukon kívül bajjutott mezögazdáknak.

Ennek eredményeként kétségkívül jelentkezett megerösödése és továbbfejlödése elé a legbiztosabb reményekkel nézhetünk.

Szociális elgondolások alapján történtek a kisipar érdekében is különbözö akciók és a kormányhatóság további eröteljes intézkedéseivel övja a kisiparos társadalom érdekeit is.

Az utöbbi idökben jelentkezett körülmények sürgették a kiskereskedelem érdekeinek megvédését s a m. kir. kormány a kiskereskedelem szolgálatába állította immár azokat az eszközöket, amelyek segítségével bizonyára sikerülni fog egy egészséges, öntudatos és erös kiskereskedö társadalmat kiépíteni.

A kormány egyelőre hárommillió pengö kedvezményes hitelt bocsájtott a kiskereskedök rendelkezésére. Ez az intézkedés bizonyosága a magyar állam állandó gazdasági és szociális tevékenységének.

Ezt a hárommillió pengöt 5.000 pengöig terjedö váltókölesönök formájában a Nemzeti Hitelintézet Rt-n keresztül juttatja el az állam a kiskereskedökhöz.

A kölcsönököt produktív célokra, tehát hasznosító beruházásokra, befektetésekre nyujtják, évi hat százalékos kamatozás mellett három-négy évi időtartamra. Feltételei tehát sokkal előnyösebbek, mint az ez idő szerint kapható jelzálogos kölcsönöké és egyéb, a jelzálogi fedezetet pótló fedezet nyujtása esetén ingatlan fedezettől is eltekinthetnek.

A Nemzeti Hitelintézet Rt. a Baross Szövetség helyi szervezeteivel karöltve bonyolítja majd le az akciót. Értesülésünk szerint a Baross Szövetség gyöngyösi szervezetének megalakítása éppen most van folyamatban és reméljük, hogy a megalakítás gyors befejezése után sor kerül a kölcsönigénylések elbírálására is.

Hevesvármegye területén a Nemzeti Hitelintézet Rt. gyöngyösi fiókja útján végzi a lebonyolítást és az igényléseket is ott kell bejelenteni.

A Nemzeti Hitelintézet Rt. gyöngyösi fiókja elfogad nemcsak gyöngyösi, hanem hatvani, hevesi, páztoi és környékbeli falvak kereskedöitöl érkező igényléseket is.

Az az intézkedés, hogy a Nemzeti Hitelintézet Rt. kapott a lebonyolításra megbízást igen helyesen történt, mert az intézet kiterjedt fiókhalozata révén az ország minden részével szoros kapcsolatot tart.

Az akció minden bizonnyal megértéssel fogadjon, majd az érdekelt körök és a lebonyolítást végző Nemzeti Hitelintézet Rt. fiókja is megértéssel támasztják.

FIAT automobill világmárka!

FIAT 70-es a legzökkenőmentesebb, orvosi, üzleti

autó! Üzemeltetés: 3 liter kilométerenként!

ÁRA 2900. pengő részletfizetésre.

FIAT 11-0-as Balilla a legjobb bérautó.

FIAT 1500-as a luxusautó.

Hevesmegyei képviselőt:

ILLÉS BÉLA EGER, Tel: 230.

Gyöngyös járás főszolgabirájától.

3463/1938.

Pályázati hirdetmény.

Hevesvármegye gyöngyösi járásához tartozó a m. kir. Belügyminiszter Ur által 84537/1938. III. b. számú rendelettel a vámosgyörki közegészségügyi körből kivált Atkár és Gyöngyöshalász községekből Atkár község székhellyel alakult orvosi kör körorvosi állására pályázatot hirdetek. Az állás javadalmazása a 62000/1926. B. M. sz. és az ezt módosító rendeletekkel csökkentett illetmények, természetbeni lakás, rendelő és a megállapított utifalány, valamint a rendelési és látogatási díjak.

Pályázati kérelmeket a m. kir. Belügyminiszter Urhoz címezve a gyöngyösi járás főszolgabirájánál kell benyújtani.

A pályázati határidő e hirdetemnynek a Népegészségügy c. hivatalos lapban történt közzétételétől számított 15 nap.

A kérvényhez a következő okmányok csatolandók eredetben, vagy hiteles másolatban.

1. Születési akvi. kivonat.
2. Hatósági erkölcsi, valamint a családi állapot igazoló bizonyítvány.
3. Magyar honosságot igazoló hatósági bizonyítvány.
4. Az ország területén orvosi gyakorlatra jogosító oklevel.
5. Egyetemi leckekönyv, kórházi szolgálati könyvecske és szigorlati bizonyítvány.
6. Hatósági orvosi, illetve községi orvosi képepítést igazoló okmány.
7. Polgári közszolgálatban való alkalmazást igazoló okmány.
8. Közszolgálatra alkalmas, szellemi és testi épiséget igazoló utkelölti tiszti orvosi bizonyítvány.
9. Katonai szolgálatra vonatkozó okmányok.
10. Esetlegesen szakképzetséget igazoló okmányok.
11. Esetleges nyelvismeretekre vonatkozó adatok.

A közszolgálatban álló pályázók a kívánt feltételeket törzskönyvi lapjukkal igazolhatják. Az 1936 évi IX. t. c. 12 §-ának első bekezdése értelmében a körorvosi állásra olyan orvos is kivezethető, akinek a hirdetmény 6. pontja alatti kiképzése nincsen meg, de a kivételezéstől számított 3 éven belül köteles megszerezni, különben állását veszti.

Gyöngyös, 1938. november 9.

Dr. Gröber Ferenc s. k.

Főszolgabiró.

C S A L Á D I H Á Z

Hatvanban Csab. uca 9. sz. alatt igen előnyös feltételek mellett ELADÓ. Érdeklödni lehet **dr. Vajda Lipót ügyvéd** irodájában Hatvanban, vagy a Nemzeti Hitelintézet Rt. gyöngyösi fiókjánál. — A vételár nagy része **mentőanyos** feltételül kölcsönként igényelhető.

20.927/a. 1938.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Hevesvármegye törvényhatóságának 1939. évi tüzelőszerezéllátására ezennel versenyárgyalást hirdetlek.

A szükséglet kb. 2000 mm. kőszén és kb. 1200 mm. tűzifa.

1. Jó minőségű hazai darabos szén,
2. Első osztályú cser tűzifa,

A hirdetményben megadott mennyiség csak ke-rel, amely a szükségletnek megfelelően, valamivel kevesebb, vagy több is lehet.

A szállítás lehívásra, részletenként történik az ellenérték az átvétel után esedékes.

Az árakat Eger címre, házhoz szállítva kell megadni.

Az ajánlatok zárt borítékban Hevesvármegye alispánjához címezve, a hivatal iktatójába adandók be 1938. évi november hó 20-ának déli 12 órájáig.

A később érkezett ajánlatokat nem vehetem figyelembe.

Az ajánlatokat ugyanezen napon déli fél 1 óra-kor fogom felbontani.

Részletes kiírási feltételek a pályázathoz nin-csenek.

Eger, 1838. évi október hó 25-én.

Okolicsányi Imre
alispán.

Gyógyító kés.

Axel Munthe híres könyve óta úgyszólván nap-nap után jelennek meg orvosírók könyvei és regé-nyek, amelyeknek orvosok a hősei.

Gyógyító kés a címe a legújabb orvosi önélet-rajznak. Ha az, aki írta nem laknék a Harley Stre-eten, a legelőkelőbb londoni orvosok utcájában, ha nem lenne egy nagy kórház főorvosa és az angol főváros egyik legkeresettebb sebésze: az olvasó haj-landó lenne kételkedni abban, amit a könyvben ol-vas. Szédületes képzelőtehetséggel megáldott regény-író találhat csak ki ilyen kalandokat, amilyeneken George Sava keresztülvergődött. De az élet túl tesz a legszédületesebb fantáziájú regényírón is.

George Sava, — igazi nevén Bankoff professzor, — azok közé a szerencsések közé tartozik, akikkel előre fizettet a sors. A legsötétebb mélységből, se-gítség nélkül, a maga erejéből kapaszkodott fel az élet csúcsára. Szenvedésekben, megaláztatásokban gazdag husz esztendő van mögötte, de ma még csak harmincnovocéves. Még a férfikor „delét” sem érte el és álmai már teljesültek. Tizenhétéstendős gyerekekkel határozta el, hogy nem nyugszik, amíg se-bész nem lesz belőle Angliában.

Késével testi sebeket gyógyít, tollával lelki se-beket. A csüggedt lelküeket megtanítja arra, hogy nem szabad csüggedni és hogy mindig érdemes újra kezdeni, még akkor is, ha úgy látszik hogy végkép beborult felettünk.

Zarátnokot dobott az Ur.

Egri Irén regénye.

A világtörténelem legbonyolultabb korát vará-zsolja elénk a szerző. Kapisztrán János és Hunyadi János évtizedei, a török, az olasz, s a magyar élet tragikusan zájós világtörténelmi képei s a hatalma tetőpontján összeomló török-világ színes jelenetei vo-nulnak el az olvasó előtt. Olyan ez a könyv, mint egy színes álom. Az elején a török hárem életének csendes, bájos idillje, a végén a nándorfehérvári üt-közet dörgő égzengése s közbül szerzetesi rajongá-sok, izzó szerelmek, középkori kegyellenségek, édes naivitások. Három hatalmas szobor mered e tarka képek közül az égnék: a Kapisztrán Jánosé, a Hu-nyadi Jánosé és a fiatal Mohamed szultáné. A ke-resztény áhítat és lendület, a magyar erő, s a török anyagiasság szobrai ezek az alakok, s mellettük és körülöttük az ő hiveik: hulló férfiak, szenvedésben vonagló nők. De mindent: a szobrokat s a mellék-alakokat is melegre fűti reális emberségük, szívük dobog, szemük szemünkbe villan s kezünkben érez-zük kézszerítésüket.

Ünnepi hangulatba ringat ez a szép könyv, mely-nek szerzője fiatal leány, aki közelebb van húszhoz mint harminchoz, elmerült a történelmi irodalom ten-gerébe — valóságos könyvtárt kellett e könyvéhez összeolvasnia — úgy látszik, tanulgatta a török nyel-vet is és annyi gyöngyöt gyűjtött össze e tenger mé-lyén, hogy belőle értékes gyöngysor alakult ki: a magyar történelmi regényirodalom egyik legfrissebb és legértékesebb darabja.

Mindkét mű a Singer és Wolfner Irod. Intézet kiadásában jelent meg.

ELADÓ

gyümölcsfák,

1—4 évesek, bokorrózsák
és Thuják 50—100 cm.
magasak.

Árjegyzéket bérmentve küld:

Keserű Bálint
gyümölcsfaiskolója.

Pusztamonostor.

Szolnok megye.

A szerkesztésben résztvesznek:

Egerben: Dr. Erlach Sándor, Gyöngyösön: Dr. Katrics Kálmán, Tiszafüreden: Dr. Végh József,
Hevesen: Figlár Géza, Pásztón: vitéz dr.
Szilágyi Sándor.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
Vig Vilmos, Hatvan, Telefon: 85.

Társzerkesztő: Balogh István Gyöngyös.

Kéziratok, előfizetési és hirdetési díjak a kiadóhivatal címére Hatvanba küldendők.

Egyes szám ára 50 fillér.

Klang Sándor

vaskereskedő

Hatvan.

Telefon: 68.

Mindennemű vas és háztartási
cikkek, a legmodernebb kályhák
és tüzhelyek raktáron nagy
választékban.

Blumenthal

Béla

épületfa- és
tűzifakeres-
kedése.
cementá-
rugyára.

Hatvan

Telefon: 29. szám.

Cement és mozaik lapok, ce-
mentcsövek, járdakövek dus
választékban mindennemű ép-
ítőanyag legjobb minőségben
kapható. Terrenol asbestpala-
gyár, Gyöngyösi parkettgyár
Sempertova Első Magyar Ne-
mesvakolatgyár kerületi
képviselése.

KORONA

nagy-
szálloda
EGER

Tulajdonos: Eger megyei város,
Bérlő: Unterreiner János.

Legmodernebb berendezésű szálloda
50 szobával, a gyógyfürdő mellett, és
uszodák közelében. A napi penzió öre
mértékelt.

Felvilágosításokat ad:

Városi Idegenforgalmi Hivatal,
Eger, (Városház)

Binófeld Márk és fia részvénytársaság

épületfa kereskedő cég-
nél a legmodernebb ki-
vitelű cement, járda- és
mozaik lapok a legjutá-
nyosabb árban besze-
rezhetők.

HATVAN. Telefon 30 sz.

A gondos háziasszonynak
csütörtökön
első teendője, hogy felkeresse
HAJDU ÁRMIN

üzletét,

ahol friss pörkölésű elsőrendű

kávét

kap igen jutányos áron! — Denaturált
szesz nagyban és kicsinyben! — Vidéki
megrendeléseket pontosan eszközölk! —
Saját érdeke parancsolja, hogy egyszer lá-
togasson el HATVANI üzletembe.

Takarékos fűtés

Salgó szénnel
Salgó brikettel

NYOMATOTT PALÁSTHY SÁNDOR KÖNYVNYOMDAJÁBAN HATVANBAN.